

STATUT SUDA
EUROPSKE UNIJE

(KONSOLIDIRANA VERZIJA)

Ovaj tekst sadržava konsolidiranu verziju Protokola (br. 3) o Statutu Suda Europske unije, priloženog Ugovorima, kako je izmijenjen člankom 9. Akta o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske i prilagodbama Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 112 od 24. travnja 2012., str. 21.), Uredbom (EU, Euratom) br. 741/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. kolovoza 2012. (SL L 228 od 23. kolovoza 2012., str. 1.), , Uredbom (EU, Euratom) 2015/2422 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2015. (SL L 341 od 24. prosinca 2015., str. 14.), Uredbom (EU, Euratom) 2016/1192 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o prijenosu na Opći sud nadležnosti za odlučivanje u prvom stupnju o sporovima između Europske unije i njezinih službenika (SL L 200 od 26. srpnja 2016., str. 137.), Uredbom (EU, Euratom) 2019/629 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. (SL L 111 od 25. travnja 2019., str. 1.) i Uredbom (EU, Euratom) 2024/2019 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. (SL L od 12. kolovoza 2024., <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2019/oj>).

Ovaj tekst služi u informativne svrhe i institucija ne preuzima odgovornost za njegov sadržaj.

PROTOKOL (br. 3)
O STATUTU SUDA EUROPSKE UNIJE

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

ŽELEĆI utvrditi Statut Suda Europske unije predviđen člankom 281. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju:

Članak 1.

Sud Europske unije je osnovan i djeluje u skladu s odredbama Ugovorâ, Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju (Ugovor o EZAE-u) i ovog Statuta.

GLAVA I.
SUCI I NEZAVISNI ODVJETNICI

Članak 2.

Prije preuzimanja dužnosti svaki sudac pred Sudom koji zasjeda javno priseže da će svoje dužnosti obnašati nepristrano i savjesno te da će čuvati tajnost vijećanja Suda.

Članak 3.

Suci uživaju imunitet od sudskih postupaka. Nakon prestanka obnašanja dužnosti oni nastavljaju uživati imunitet u pogledu radnji koje su poduzeli u službenom svojstvu, uključujući izgovorene ili napisane riječi.

Sud može ukinuti imunitet zasjedajući u punom sastavu. Ako se odluka odnosi na člana Općeg suda ili specijaliziranog suda, Sud odluku donosi nakon savjetovanja s dotičnim sudom.

Ako je sucu ukinut imunitet te je protiv njega pokrenut kazneni postupak, njemu se u bilo kojoj državi članici sudi samo pred sudom nadležnim za suđenje članovima najviših nacionalnih pravosudnih tijela.

Članci 11. do 14. i članak 17. Protokola o povlasticama i imunitetima Europske unije primjenjuju se na suce, nezavisne odvjetnike, tajnika Suda Europske unije i pomoćne izvjestitelje Suda Europske unije, ne dovodeći u pitanje odredbe određene prethodnim stavcima o imunitetu sudaca od pokretanja sudskih postupaka.

Članak 4.

Suci ne smiju obnašati nikakvu političku ili upravnu funkciju.

Ne smiju se baviti nikakvim zanimanjem, ni plaćenim ni neplaćenim, osim ako to iznimno odobri Vijeće odlučujući običnom većinom.

Pri stupanju na dužnost, svečano se obvezuju da će tijekom i nakon prestanka obnašanja iste poštovati obveze koje iz nje proizlaze, osobito obvezu da će se nakon prestanka obnašanja dužnosti pri prihvaćanju određenih imenovanja ili pogodnosti ponašati pošteno i diskretno.

Sud odlukom rješava sve dvojbe o tom pitanju. Ako se odluka odnosi na člana Općeg suda ili specijaliziranog suda, Sud odluku donosi nakon savjetovanja s dotičnim sudom.

Članak 5.

Osim redovitom zamjenom ili smrću, dužnosti suca prestaju i njegovom ostavkom.

Kada sudac podnosi ostavku, ona se u pisanom obliku upućuje predsjedniku Suda koji je proslijeđuje predsjedniku Vijeća. Nakon upućivanja potonje obavijesti mjesto suca postaje slobodno.

Osim u slučaju kada se primjenjuje članak 6., sudac ostaje na dužnosti sve dok njegov nasljednik ne stupi na dužnost.

Članak 6.

Sudac može biti razriješen dužnosti ili mu se može oduzeti pravo na mirovinu ili druge zamjenske povlastice samo ako, prema jednoglasnom mišljenju sudaca i nezavisnih odvjetnika Suda, više ne ispunjava propisane uvjete ili obveze koje proizlaze iz njegove službe. Dotični sudac ne sudjeluje u toj raspravi. Ako je dotična osoba član Općeg suda ili specijaliziranog suda, Sud odluku donosi nakon savjetovanja s dotičnim sudom.

Tajnik Suda dostavlja odluku Suda predsjedniku Europskog parlamenta i predsjedniku Komisije te o njoj obavješćuje predsjednika Vijeća.

U slučaju odluke o razrješenju suca, mjesto suca postaje slobodno nakon upućivanja obavijesti predsjedniku Vijeća.

Članak 7.

Sudac koji zamjenjuje člana Suda čija dužnost nije istekla imenuje se za preostalo vrijeme trajanja dužnosti svojeg prethodnika.

Članak 8.

Odredbe članaka 2. do 7. primjenjuju se na nezavisne odvjetnike.

GLAVA II.

USTROJ SUDA

Članak 9.

Prilikom djelomične zamjene sudaca koja se provodi svake tri godine, zamjenjuje se polovica sudaca. Ako je broj sudaca neparan, broj sudaca koji će se zamijeniti prilikom svake zamjene bit će naizmjenice broj koji je prvi veći od polovice broja sudaca odnosno broj koji je prvi manji od polovice.

Prvi stavak primjenjuje se i na djelomičnu zamjenu nezavisnih odvjetnika koja se provodi svake tri godine.

Članak 9.a

Suci između sebe biraju predsjednika i potpredsjednika Suda na razdoblje od tri godine. Mandat im je obnovljiv.

Potpredsjednik pomaže predsjedniku Suda u skladu s uvjetima predviđenim Poslovnikom. Zamjenjuje predsjednika u slučaju njegove spriječenosti ili kad se njegovo mjesto isprazni.

Članak 10.

Tajnik Suda priseže pred Sudom da će svoje dužnosti obavljati nepristrano i savjesno te da će čuvati tajnost vijećanja Suda.

Članak 11.

Sud u slučajevima spriječenosti tajnika osigurava njegovu zamjenu.

Članak 12.

Sudu se dodjeljuju dužnosnici i ostali službenici koji omogućuju njegov rad. Oni su odgovorni tajniku Suda koji je podređen predsjedniku.

Članak 13.

Na zahtjev Suda, Europski parlament i Vijeće mogu, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, osigurati imenovanje pomoćnih izjavitelja i utvrditi pravila koja uređuju njihovu službu. Prema uvjetima utvrđenim poslovnikom, od pomoćnih se izjavitelja može zahtijevati da sudjeluju u pripremnim radnjama u predmetima pred Sudom te da surađuju sa sucem izjaviteljem.

Pomoćne izjavitelje imenuje Vijeće odlučujući običnom većinom. Biraju se među osobama čija je neovisnost neupitna i koje imaju potrebne pravne kvalifikacije. Pred Sudom polažu prisegu da će svoje dužnosti obavljati nepristrano i savjesno te da će čuvati tajnost vijećanja Suda.

Članak 14.

Suci, nezavisni odvjetnici i tajnik Suda obvezni su boraviti u mjestu u kojem Sud ima svoje sjedište.

Članak 15.

Sud zasjeda stalno. Trajanje sudskih praznika određuje Sud uzimajući u obzir potrebe svojeg poslovanja.

Članak 16.

Sud osniva sudska vijeća koja su sastavljena od tri i pet sudaca. Predsjednike sudskih vijeća biraju suci iz vlastitih redova. Predsjednici sudskih vijeća od pet sudaca biraju se na razdoblje od tri godine. Mogu biti ponovno izabrani jednom.

Veliko vijeće sastoji se od 15 sudaca. Predsjedava mu predsjednik Suda. Članovi velikog vijeća su i potpredsjednik Suda i, pod uvjetima predviđenim poslovnikom, tri predsjednika sudskih vijeća od pet sudaca i drugi suci.

Sud zasjeda u velikom vijeću kada to zatraži država članica ili institucija Unije kao stranka u postupku.

Sud zasjeda u punom sastavu kada su mu predmeti upućeni temeljem članka 228. stavka 2., članka 245. stavka 2., članka 247. ili članka 286. stavka 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Osim toga, kada smatra da je predmet koji mu je upućen od iznimna značaja, Sud može odlučiti, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, predmet uputiti Sudu u punom sastavu.

Članak 17.

Odluke Suda valjane su samo ako u vijećanju sudjeluje neparan broj njegovih članova.

Odluke sudskih vijeća od tri ili pet sudaca valjane su samo ako ih donese troje sudaca.

Odluke velikog vijeća valjane su samo ako je prisutno jedanaestero sudaca.

Odluke Suda u punom sastavu valjane su samo ako je prisutno sedamnaestero sudaca.

U slučaju spriječenosti suca jednog sudskog vijeća, može se pozvati suca drugog sudskog vijeća u skladu s uvjetima utvrđenima u poslovniku.

Članak 18.

Suci i nezavisni odvjetnici ne mogu sudjelovati u odlučivanju u bilo kojem predmetu u kojem su prethodno sudjelovali kao zastupnici, savjetnici ili odvjetnici jedne od stranaka ili o kojem su bili pozvani očitovati se u svojstvu člana suda, istražnog povjerenstva ili u nekom drugom svojstvu.

Ako zbog nekog posebnog razloga sudac ili nezavisni odvjetnik smatra da ne može sudjelovati u donošenju odluke ili razmatranju određenog predmeta, o tome obavješćuje predsjednika. Ako zbog nekog posebnog razloga predsjednik smatra da sudac ili nezavisni odvjetnik ne smiju sudjelovati u postupku ili odlučivanju u određenom predmetu, o tome ih obavješćuje.

Sve poteškoće koje proizlaze iz primjene ovog članka rješavaju se odlukom Suda.

Stranka ne može zahtijevati izmjenu sastava Suda ili jednog od njegovih sudskih vijeća na temelju državljanstva suca ili zato što u Sudu ili sudskom vijeću nema suca istog državljanstva kao ta stranka.

GLAVA III.

POSTUPAK PRED SUDOM

Članak 19.

Države članice i institucije Unije pred Sudom zastupa zastupnik, koji se imenuje za svaki pojedinačni predmet; zastupniku može pomagati savjetnik ili pravnik.

Države koje su stranke Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru, a nisu države članice, i u tom Sporazumu navedeno nadzorno tijelo EFTA-e zastupane su na isti način.

Ostale stranke mora zastupati pravnik.

Samo pravnik koji je ovlašten zastupati pred sudom države članice ili druge države koja je stranka Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru može pred Sudom nastupiti kao zastupnik ili savjetnik neke stranke.

Takvi zastupnici, savjetnici i pravnici, u nastupu pred Sudom, uživaju prava i imunitete potrebne za neovisno obnašanje svojih dužnosti, prema uvjetima utvrđenima u poslovniku.

U odnosu na takve savjetnike i pravnike koji nastupaju pred Sudom, Sud ima ovlasti uobičajeno dodijeljene sudovima prema uvjetima utvrđenima u poslovniku.

Sveučilišni profesori koji su državljani država članica, čiji im zakoni daju pravo nastupanja pred sudom, uživaju pred Sudom ista prava koja su ovim člankom priznata pravnicima.

Članak 20.

Postupak pred Sudom sastoji se od dva dijela: pisanog i usmenog.

Pisani dio postupka sastoji se od dostave tužba, podnesaka, odgovora na tužbu i očitovanja te od eventualnih replika, kao i svih isprava i dokumenata koji ih potkrepljuju ili njihovih ovjerenih preslika strankama i institucijama Unije čije su odluke predmet postupka.

Dostavu obavlja tajnik redosljedom i u rokovima utvrđenima u poslovniku.

Usmeni dio postupka sastoji se od saslušanja, od strane Suda, agenata, savjetnikâ i odvjetnikâ te mišljenja nezavisnog odvjetnika kao i, prema potrebi, od saslušanja svjedokâ i stručnjakâ.

Ako Sud smatra da se u predmetu ne javlja nikakvo novo pravno pitanje, može, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odlučiti da će rješavati predmet bez prijedloga odluke nezavisnog odvjetnika.

Članak 21.

Postupak pred Sudom pokreće se pisanom tužbom upućenom tajniku. Tužba sadržava ime i stalnu adresu podnositelja, položaj potpisnika, ime stranke ili imena stranaka protiv koje se podnosi tužba, predmet spora, tužbeni zahtjev i kratak opis razloga na kojima se temelji tužba.

Tužbi mora biti priložen, kada je to prikladno, akt čije se poništenje zahtijeva ili, u okolnostima iz članka 265. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, isprava kojom se dokazuje datum poziva predviđenog u tim člancima. Ako navedeni dokumenti nisu priloženi tužbi, tajnik poziva zainteresiranu stranku da ih dostavi u razumnom roku, ali u tom slučaju prava stranke ne prestaju čak i ako se navedeni dokumenti dostave nakon isteka roka određenog za pokretanje postupka.

Članak 22.

U slučajevima uređenima člankom 18. Ugovora o EZAE-u, postupak pred Sudom pokreće se žalbom upućenom tajniku. Žalba sadržava ime i stalnu adresu podnositelja, položaj potpisnika, naznaku odluke protiv koje se podnosi žalba, imena protivnih stranaka, predmet spora, žalbeni prijedlog i kratak opis razloga na kojima se temelji žalba.

Žalbi mora biti priložena ovjerena preslika odluke Arbitražnog odbora koja se pobija.

Ako Sud odbije žalbu, odluka Arbitražnog odbora postaje konačna.

Ako Sud poništi odluku Arbitražnog odbora, postupak se, kada je to potrebno, na inicijativu jedne od stranaka u postupku može ponoviti pred Arbitražnim odborom. Arbitražni odbor vezan je odlukama Suda o pravnim pitanjima.

Članak 23.

U predmetima iz članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, sud države članice koji suspendira postupak i uputi predmet Sudu obavješćuje Sud o svojoj odluci. Tajnik Suda o navedenoj odluci obavješćuje stranke, države članice, Europski parlament, Vijeće, Komisiju i Europsku središnju banku kao i instituciju, tijelo, ured ili agenciju Unije koja je donijela akt čija je valjanost ili tumačenje predmet spora.

U roku od dva mjeseca od te obavijesti stranke, države članice, Komisija i, ako smatraju da imaju poseban interes za pitanja postavljena u zahtjevu za odlučivanje o prethodnom pitanju, Europski parlament, Vijeće i Europska središnja banka imaju pravo Sudu podnositi podneske ili pisana očitovanja. Prema potrebi, institucija, tijelo, ured ili agencija koja je donijela akt čija je valjanost ili tumačenje predmet spora također ima pravo podnositi podneske ili pisana očitovanja.

U slučajevima iz članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije tajnik Suda o odluci nacionalnog suda obavješćuje i države stranke Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru koje nisu države članice i u tom Sporazumu navedeno nadzorno tijelo EFTA-e, koji mogu u roku od dva mjeseca od primitka obavijesti Sudu dostaviti podneske ili pisana očitovanja, kada se odluka odnosi na jedno od područja primjene tog Sporazuma.

Ako je sporazumom o određenom predmetu, koji je sklopilo Vijeće i jedna ili više država nečlanica, predviđeno da te države imaju pravo podnositi podneske ili pisana očitovanja u slučajevima kada sud države članice uputi Sudu prethodno pitanje obuhvaćeno područjem primjene sporazuma, dotične države nečlanice se također obavještava o odluci nacionalnog suda koja sadrži to pitanje. U roku od dva mjeseca od takve obavijesti te države mogu Sudu podnijeti podneske ili pisana očitovanja.

Podnesci ili pisana očitovanja koja je podnijela zainteresirana osoba u skladu s ovim člankom objavljuju se na internetskoj stranici Suda Europske unije u razumnom roku nakon okončanja predmeta, osim ako ta osoba uloži prigovor na objavu vlastitih pisanih podnesaka.

Članak 23.a

Poslovníkom se može predvidjeti ubrzani postupak, te hitni postupak za upućena prethodna pitanja koja se odnose na područje slobode, sigurnosti i pravde.

Tim se postupcima, u pogledu podnošenja podnesaka ili pisanih očitovanja, mogu odrediti kraći rokovi od onih predviđenih člankom 23., te se, odstupajući od članka 20. četvrtog stavka, može predvidjeti rješavanje predmeta i bez prijedloga odluke nezavisnog odvjetnika.

Nadalje, u okviru hitnog postupka može se predvidjeti uži krug stranaka i ostalih zainteresiranih osoba od onog iz članka 23. ovlaštenih za podnošenje podnesaka ili pisanih očitovanja te, u slučaju krajnje hitnosti, izostavljanje pisanog dijela postupka.

Članak 24.

Sud može zahtijevati od stranaka da dostave sve dokumente i podatke koje Sud smatra potrebnima. U slučaju odbijanja, sastavlja se službena zabilješka.

Sud također može zahtijevati od država članica i institucija, tijela, ureda i agencija koje nisu stranke u postupku da dostave sve podatke koje Sud smatra potrebnima za postupak.

Članak 25.

Sud u svako doba može povjeriti bilo kojem pojedincu, tijelu, vlasti, odboru ili drugoj organizaciji koju izabere zadaću davanja stručnog mišljenja.

Članak 26.

Svjedoci se mogu saslušati prema uvjetima utvrđenima u poslovniku.

Članak 27.

U odnosu na svjedoke koji se ne odazovu sudskom pozivu, Sud ima ovlasti koje su općenito u takvim slučajevima dodijeljene sudovima te može izreći novčane kazne prema uvjetima utvrđenima u poslovniku.

Članak 28.

Svjedoci i stručnjaci mogu se saslušati pod prisegom danom u obliku utvrđenom u poslovniku ili na način utvrđen pravom zemlje svjedoka ili stručnjaka.

Članak 29.

Sud može naložiti saslušanje svjedoka ili stručnjaka pred pravosudnim tijelom njegova stalnog boravišta.

Nalog se šalje na provedbu nadležnom pravosudnom tijelu prema uvjetima utvrđenima u poslovniku. Dokumenti sastavljeni u skladu sa zamolnicom vraćaju se Sudu pod istim uvjetima.

Sud snosi troškove, ne dovodeći u pitanje njegovo pravo da, kada je to prikladno, naloži strankama njihovo plaćanje.

Članak 30.

Prema svakom kršenju prisege svjedoka ili stručnjaka država članica postupi na isti način kao da je povreda počinjena pred jednim od njezinih sudova nadležnih u građanskim

stvarima. Po prijavi Suda dotična država članica pokreće postupak protiv počinitelja povrede pred svojim nadležnim sudom.

Članak 31.

Rasprava je javna, osim ako Sud, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka, zbog ozbiljnih razloga odluči drukčije.

Članak 32.

Tijekom rasprave Sud može ispitivati stručnjake, svjedoke i same stranke. Stranke se, međutim, mogu obraćati Sudu samo putem svojih zastupnika.

Članak 33.

O svakoj se raspravi sastavlja zapisnik koji potpisuju predsjednik i tajnik.

Članak 34.

Popis rasprava utvrđuje predsjednik.

Članak 35.

Vijećanje je Suda tajno i ostaje tajno.

Članak 36.

Presude moraju imati obrazloženje. Sadržavaju imena sudaca koji su sudjelovali u vijećanju.

Članak 37.

Presude potpisuju predsjednik i tajnik Suda. One se javno čitaju.

Članak 38.

Sud odlučuje o troškovima.

Članak 39.

Predsjednik Suda može u skraćenom postupku, koji se može, u mjeri u kojoj je to potrebno, razlikovati od nekih pravila sadržanih u ovom Statutu i koji se utvrđuje u poslovniku, odlučiti o prijedlozima za suspenziju primjene, kako je predviđeno u članku 278. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i članku 157. Ugovora o EZAE-u, ili za određivanje privremenih mjera na temelju članka 279. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ili za suspenziju izvršenja sukladno članku 299. stavku 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ili članku 164. stavku 3. Ugovora o EZAE-u.

Ovlasti iz stavka 1. može, prema uvjetima utvrđenima u poslovniku, izvršavati potpredsjednik Suda.

Predsjednika ili potpredsjednika, u slučaju njihove spriječenosti, zamjenjuje drugi sudac prema uvjetima utvrđenima u poslovniku.

Odluka predsjednika ili suca koji ga zamjenjuje privremena je i ni na koji način ne utječe na odluku Suda o glavnoj stvari.

Članak 40.

Države članice i institucije Unije mogu se uključiti u postupak pred Sudom.

Isto pravo imaju tijela, uredi i agencije Unije te svaka druga osoba koja dokaže svoj pravni interes za ishod postupka pred Sudom. Fizičke ili pravne osobe ne mogu se uključiti u postupke među državama članicama, među institucijama Unije ili između država članica i institucija Unije.

Ne dovodeći u pitanje drugi stavak, države stranke Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru koje nisu države članice te u tom Sporazumu navedeno nadzorno tijelo EFTA-e, mogu se uključiti u postupke pred Sudom u kojima je u pitanju jedno od područja primjene tog Sporazuma.

Prijedlog za uključenje u postupak ograničen je na potporu tužbenog zahtjeva jedne od stranaka.

Članak 41.

Ako tužena stranka, nakon što je uredno pozvana, ne podnese pisani odgovor na tužbu, protiv te stranke donosi se presuda zbog ogluhe. Takvoj presudi može se prigovoriti u roku od mjesec dana od njezine dostave. Prigovaranje ne suspendira izvršenje presude zbog ogluhe, osim ako Sud odluči drukčije.

Članak 42.

Države članice, institucije, tijela, uredi i agencije Unije i sve druge fizičke ili pravne osobe mogu u slučajevima i prema uvjetima određenima poslovnikom pokrenuti postupak treće strane radi osporavanja presude donesene bez njihova sudjelovanja kada presuda štetno utječe na njihova prava.

Članak 43.

Ako je smisao ili doseg presude nejasan, Sud daje njezino tumačenje na prijedlog bilo koje stranke ili institucije Unije koja za to dokaže svoj pravni interes.

Članak 44.

Prijedlog za ponavljanje postupka može se podnijeti Sudu samo ako se sazna za činjenicu odlučujuće naravi, koja u vrijeme donošenja presude nije bila poznata ni Sudu niti stranci koja traži ponavljanje postupka.

Ponavljanje postupka pokreće se odlukom Suda u kojoj se izrijekom utvrđuje postojanje nove činjenice, priznaje joj se karakter činjenice podobne za pokretanje ponavljanja postupka te se prijedlog proglašava dopuštenim po toj osnovi.

Prijedlog za ponavljanje postupka ne može se podnijeti nakon proteka roka od 10 godina od dana presude.

Članak 45.

Poslovníkom se utvrđuju rokovi, koji uzimaju u obzir udaljenosti.

Istek roka nema štetan utjecaj na prava zainteresirane stranke ako ona dokaže postojanje nepredvidivih okolnosti ili više sile.

Članak 46.

Postupci protiv Unije u predmetima koji proizlaze iz izvanugovorne odgovornosti ne mogu se pokrenuti nakon proteka roka od pet godina od nastanka događaja koji je povod pokretanju postupka. Rok zastare prekida se pokretanjem postupka pred Sudom ili ako je prije pokretanja tog postupka oštećena strana podnijela zahtjev nadležnoj instituciji Unije. U potonjem slučaju postupak se mora pokrenuti u roku od dva mjeseca predviđenom u članku 263. Ugovora o funkcioniranju Europske unije; kada je to prikladno, primjenjuju se odredbe članka 265. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Ovaj se članak primjenjuje i na postupke protiv Europske središnje banke u pogledu izvanugovorne odgovornosti.

GLAVA IV.

OPĆI SUD

Članak 47.

Članak 9. stavak prvi, članak 9.a, članci 14. i 15., članak 17. stavak prvi, drugi, četvrti i peti i članak 18. primjenjuju se na Opći sud i njegove članove.

Članak 3. stavak 4. i članci 10., 11. i 14. primjenjuju se *mutatis mutandis* na tajnika Općeg suda.

Članak 48.

Opći sud sastoji se od:

- a) četrdeset sudaca, od 25. prosinca 2015.;
- b) četrdeset i sedam sudaca, od 1. rujna 2016.;
- c) dva suca po državi članici, od 1. rujna 2019.

Članak 49.

Članove Općeg suda može se pozvati da obavljaju zadaće nezavisnog odvjetnika.

Dužnost je nezavisnog odvjetnika, djelujući posve nepristrano i neovisno, javno iznositi obrazložene prijedloge odluka u određenim predmetima koji su upućeni Općem sudu kako bi Općem sudu pomogao u obavljanju njegove zadaće.

Kriteriji za odabiranje takvih predmeta, kao i postupci za određivanje nezavisnih odvjetnika utvrđuju se u poslovniku Općeg suda.

Član koji je pozvan obavljati zadaće nezavisnog odvjetnika u određenom predmetu ne smije sudjelovati pri odlučivanju u tom predmetu.

Članak 49.a

Općem sudu u postupanju sa zahtjevima za odlučivanje o prethodnom pitanju koji su mu prosljeđeni u skladu s člankom 50.b pomaže jedan ili više nezavisnih odvjetnika.

Suci Općeg suda iz vlastitih redova biraju, u skladu s Poslovníkom Općeg suda, članove koji obavljaju dužnosti nezavisnog odvjetnika. U razdoblju u kojem ti članovi obavljaju dužnosti nezavisnog odvjetnika, oni ne zasjedaju kao suci u predmetima povodom zahtjeva za odlučivanje o prethodnom pitanju.

Za svaki zahtjev za odlučivanje o prethodnom pitanju nezavisni odvjetnik bira se iz redova sudaca izabranih za obavljanje te dužnosti koji pripadaju vijeću različitom od vijeća kojem je dodijeljen predmetni zahtjev.

Suci izabrani za obavljanje dužnosti iz drugog stavka biraju se na razdoblje od tri godine. Mogu biti ponovno izabrani jednom.

Članak 50.

Opći sud zasjeda u sudskim vijećima od tri ili pet sudaca. Predsjednike sudskih vijeća biraju suci iz vlastitih redova. Predsjednici sudskih vijeća od pet sudaca biraju se na razdoblje od tri godine. Mogu biti ponovno izabrani jednom.

Opći sud također može zasjedati u velikom vijeću, u vijeću srednje veličine koje je između sudskog vijeća od pet sudaca i velikog vijeća, ili kao sudac pojedinac.

Poslovníkom se određuje sastav vijeća te okolnosti i uvjeti pod kojima Opći sud zasjeda u svojim različitim sastavima.

Nakon što je pred njim pokrenut postupak na temelju članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Opći sud zasjeda u vijeću srednje veličine kada to zatraži država članica ili institucija Unije kao stranka u postupku.

Članak 50.a

1. Opći sud nadležan je u prvom stupnju za rješavanje sporova između Unije i njezinih službenika kako je navedeno u članku 270. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, uključujući sporove između svih institucija, tijela, ureda ili agencija, s jedne strane, i njihovih službenika, s druge strane, za koje je nadležnost dodijeljena Sudu Europske unije.

2. U svim fazama postupka, uključujući trenutak podnošenja tužbe, Opći sud može razmotriti mogućnost sporazumnog rješenja spora, te omogućiti takvo rješenje.

Članak 50.b

Opći sud nadležan je za provođenje postupka i odlučivanje o zahtjevima za odlučivanje o prethodnom pitanju koji su upućeni na temelju članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i obuhvaćeni isključivo jednim od sljedećih posebnih područja, ili više njih:

- (a) zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost,
- (b) trošarine,

- (c) Carinski zakonik,
- (d) razvrstavanje robe u carinsku tarifu na temelju kombinirane nomenklature,
- (e) odšteta i pomoć putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja ili kašnjenja ili otkazivanja usluga prijevoza,
- (f) sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova.

Ne dovodeći u pitanje prvi stavak, Sud zadržava nadležnost za provođenje postupka i odlučivanje o zahtjevima za odlučivanje o prethodnom pitanju iz kojih proizlaze neovisna pitanja tumačenja primarnog prava, međunarodnog javnog prava, općih načela prava Unije ili Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

Svaki zahtjev za odlučivanje o prethodnom pitanju upućen na temelju članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije podnosi se Sudu. Nakon što Sud u skladu s detaljnim pravilima utvrđenima u svojem Poslovniku u što kraćem roku provjeri je li zahtjev za odlučivanjem o prethodnom pitanju obuhvaćen isključivo jednim ili više područja na koja se upućuje u prvom stavku ovog članka, Sud taj zahtjev proslijeđuje Općem sudu.

Zahtjevi za odlučivanje o prethodnom pitanju povodom kojih Opći sud provodi postupak i odlučuje na temelju članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije dodjeljuju se vijećima koja su u tu svrhu određena u skladu s detaljnim pravilima utvrđenima u njegovu Poslovniku.

Članak 51.

Odstupajući od pravila utvrđenog u članku 256. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Sud zadržava nadležnost:

(a) u postupcima iz članaka 263. i 265. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koje država članica pokreće protiv:

i. zakonodavnog akta, akta Europskog parlamenta, Europskog vijeća ili Vijeća, ili protiv propuštanja djelovanja jedne od tih institucija ili više njih, osim:

- odluka koje donosi Vijeće na temelju članka 108. stavka 2. trećeg podstavka Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
- akata Vijeća donesenih na temelju uredbe Vijeća o mjerama za zaštitu trgovine u smislu članka 207. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
- akata Vijeća kojima Vijeće izvršava provedbene ovlasti u skladu s člankom 291. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;

ii. akta ili propuštanja djelovanja Komisije na temelju članka 331. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;

(b) u postupcima iz članaka 263. i 265. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koje pokreće institucija Unije protiv zakonodavnog akta, akta Europskog parlamenta, Europskog vijeća, Vijeća, Komisije ili Europske središnje banke, ili protiv propuštanja djelovanja jedne od tih institucija ili više njih;

(c) u postupcima iz članka 263. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koje država članica pokreće protiv akta Komisije koji se odnosi na nepostupanje u skladu s presudom koju je Sud donio na temelju članka 260. stavka 2. drugog podstavka ili članka 260. stavka 3. drugog podstavka Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 52.

Predsjednik Suda i predsjednik Općeg suda zajedničkom suglasnošću određuju uvjete pod kojima dužnosnici i ostali službenici dodijeljeni Sudu pružaju usluge Općem sudu kako bi se omogućilo njegovo djelovanje. Određeni dužnosnici ili ostali službenici odgovorni su tajniku Općeg suda koji je podređen predsjedniku Općeg suda.

Članak 53.

Postupak pred Općim sudom uređen je glavom III.

U poslovniku Prvostupanjskog suda se, u mjeri u kojoj je to potrebno, utvrđuju daljnje i detaljnije odredbe u pogledu tog postupka. Poslovnik može odstupiti od članka 40. stavka 4. i članka 41. kako bi se uzele u obzir posebnosti sporova u području intelektualnog vlasništva.

Neovisno o članku 20. stavku 4., nezavisni odvjetnik može svoje obrazložene prijedloge odluka dati u pisanom obliku.

Članak 54.

Ako je tužba ili neki drugi podnesak, koji je namijenjen Općem sudu, greškom podnesen tajniku Suda, on ga bez odgode upućuje tajniku Općeg suda; jednako tako, ako je tužba ili neki drugi podnesak, koji je namijenjen Sudu, greškom podnesen tajniku Općeg suda, on ga bez odgode upućuje tajniku Suda.

Ako Opći sud utvrdi da nije nadležan provoditi postupak i odlučivati o tužbi ili o zahtjevu za odlučivanje o prethodnom pitanju koji je u nadležnosti Suda, upućuje taj predmet ili zahtjev Sudu. Isto tako, ako Sud utvrdi da je predmet ili zahtjev za odlučivanje o prethodnom pitanju u nadležnosti Općeg suda, upućuje taj predmet ili zahtjev Općem sudu, koji se tada ne smije oglasiti nenadležnim.

Ako su pred Sudom i Općim sudom pokrenuti postupci s istim predmetom spora, istim pitanjem tumačenja ili u kojima se ispituje valjanost istog akta, Opći sud može nakon saslušanja stranaka suspendirati postupak koji je pred njime u tijeku dok Sud ne donese presudu ili, u slučaju da je postupak pokrenut prema članku 263. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, može se oglasiti nenadležnim kako bi Sudu omogućio odlučivanje u postupcima. U istim okolnostima, Sud također može odlučiti suspendirati postupak koji je pred njime u tijeku; u tom se slučaju postupak pred Općim sudom nastavlja.

Ako neka država članica i institucija pobijaju isti akt, Opći sud oglašava se nenadležnim tako da Sud može odlučiti o tim prijedlozima.

Članak 55.

Tajnik Općeg suda dostavlja svim strankama te svim državama članicama i institucijama Unije, čak i ako se one nisu uključile u postupak pred Općim sudom, konačne odluke Općeg suda, djelomične odluke o meritornim pitanjima te odluke o postupovnim pitanjima glede prigovora nenadležnosti ili nedopuštenosti.

Članak 56.

Protiv konačnih odluka Općeg suda i protiv njegovih djelomičnih odluka o meritornim pitanjima te odluka o postupovnim pitanjima glede prigovora nenadležnosti ili nedopuštenosti može se podnijeti žalba Sudu u roku od dva mjeseca od dostave pobijane odluke.

Takvu žalbu može podnijeti bilo koja stranka koja nije uspjela sa svojim zahtjevom u cijelosti ili djelomično. Stranke koje su se uključile u postupak, a koje nisu države članice i institucije Unije, mogu podnijeti takvu žalbu samo ako se odluka Općeg suda na njih neposredno odnosi.

Osim u predmetima koji se odnose na sporove između Unije i njezinih službenika, žalbu mogu podnijeti i države članice i institucije Unije koje se nisu uključile u postupak pred Općim sudom. U tom slučaju te države članice i institucije imaju jednak položaj kao i države članice ili institucije koje su se uključile u postupak u prvom stupnju.

Članak 57.

Ako je Opći sud odbio prijedlog za uključenje u postupak, podnositelj prijedloga može u roku od dva tjedna od dostave odluke kojom se odbija njegov prijedlog podnijeti žalbu Sudu.

Protiv svih odluka Općeg suda donesenih na temelju članka 278., članka 279. ili članka 299. stavka 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ili na temelju članka 157. ili članka 164. stavka 3. Ugovora o EZAE-u, stranke u postupku mogu u roku od dva mjeseca od njihove dostave podnijeti žalbu Sudu.

Povodom žalbe iz prva dva stavka ovog članka provodi se postupak i odlučuje se u skladu s postupkom iz članka 39.

Članak 58.

Žalba podnesena Sudu ograničena je na pitanja prava. Može se podnijeti zbog nenadležnosti Općeg suda, zbog povrede postupka kojom se povređuju interesi podnositelja žalbe te zbog povrede prava Unije od strane Općeg suda.

Žalba samo protiv odluke o naknadi troškova ili o njihovoj visini nije dopuštena.

Članak 58.a

Osim ako Sud prethodno odluči da je treba dopustiti, nije dopuštena žalba protiv odluke Općeg suda koja se odnosi na odluku neovisnog žalbenog vijeća jednog od sljedećih tijela, ureda i agencija Unije:

- (a) Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo,
- (b) Ured Zajednice za biljne sorte,
- (c) Europska agencija za kemikalije,
- (d) Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa
- (e) Agencija Europske unije za suradnju energetske regulatora,
- (f) Jedinstveni sanacijski odbor,

- (g) Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo,
- (h) Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala,
- (i) Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje,
- (j) Agencija Europske unije za željeznice.

Postupak iz prvog stavka primjenjuje se i na žalbe protiv:

- (a) odluka Općeg suda koje se odnose na odluku neovisnog žalbenog vijeća uspostavljenog nakon 1. svibnja 2019. u okviru bilo kojeg drugog tijela, ureda ili agencije Unije, pred kojim se mora pokrenuti postupak prije nego što se može pokrenuti postupak pred Općim sudom,
- (b) odluka Općeg suda o izvršenju ugovora koji sadržava arbitražnu klauzulu u smislu članka 272. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Žalba se dopušta, u cijelosti ili djelomično, u skladu s detaljnim pravilima utvrđenima u Poslovniku, ako otvara važno pitanje za jedinstvo, dosljednost ili razvoj prava Unije.

Odluka o tome treba li dopustiti žalbu mora biti obrazložena te se ona objavljuje.

Članak 59.

Ako se protiv odluke Općeg suda podnese žalba, postupak se pred Sudom sastoji od pisanog i usmenog dijela. U skladu s uvjetima utvrđenima u poslovniku, Sud može, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika i stranke, donijeti odluku bez provođenja usmenog postupka.

Članak 60.

Ne dovodeći u pitanje članke 278. i 279. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ili članak 157. Ugovora o EZAE-u, žalba nema suspenzivni učinak.

Odstupajući od članka 280. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, odluke Općeg suda kojima se uredba proglašava ništavom stupaju na snagu tek istekom roka iz članka 56. stavka 1. ovog Statuta ili, ako je u tom roku podnesena žalba, od dana njezina odbijanja; međutim, ne dovodeći pritom u pitanje pravo stranke da od Suda zatraži, u skladu s člancima 278. i 279. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ili člankom 157. Ugovora o EZAE-u, suspenziju učinaka uredbe koja je proglašena ništavom ili određivanje druge privremene mjere.

Članak 61.

Ako je žalba osnovana, Sud ukida odluku Općeg suda. Može sam konačno odlučiti o sporu ako stanje postupka to dopušta ili može vratiti predmet na odlučivanje Općem sudu.

U slučaju vraćanja predmeta Općem sudu taj je sud vezan odlukom Suda glede pravnih pitanja.

Ako je žalba koju je podnijela država članica ili institucija Unije, koja se nije uključila u postupak pred Općim sudom, osnovana, Sud može, ako to smatra potrebnim, navesti koji se učinci ukinute odluke Općeg suda imaju smatrati konačnima za stranke u sporu.

Članak 62.

Ako u slučajevima predviđenima u članku 256. stavcima 2. i 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, prvi nezavisni odvjetnik smatra da je ozbiljno ugroženo jedinstvo ili dosljednost prava Unije, može predložiti Sudu da ispita odluku Općeg suda.

Prijedlog se mora podnijeti u roku od mjesec dana od objave odluke Općeg suda. Sud odlučuje u roku od mjesec dana od primitka prijedloga prvog nezavisnog odvjetnika treba li odluku ispitati ili ne.

Članak 62.a

Sud donosi odluku o pitanjima koji podliježu postupku preispitivanja u hitnom postupku na temelju spisa koji mu je proslijedio Opći sud.

Stranke iz postupka pred Općim sudom iz članka 23. ovog Statuta, u slučajevima iz članka 256. stavka 2. Ugovora o EZ-u, ovlaštene su podnositi podneske ili pisana očitovanja Sudu o pitanjima koja podliježu postupku preispitivanja u za to predviđenom razdoblju.

Sud može pokrenuti usmeni postupak prije donošenja odluke.

Članak 62.b

U slučajevima predviđenim u članku 256. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ne dovodeći u pitanje članke 278. i 279. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, prijedlozi za preispitivanje i odluke da se pokrene postupak preispitivanja nemaju suspenzivni učinak. Ako Sud utvrdi da odluka Općeg suda utječe na jedinstvo i dosljednost prava Unije, predmet vraća Općem sudu koji je obavezan poštivati odluke Suda o pitanjima prava; Sud može navesti koji se učinci odluke Općeg suda imaju smatrati konačnima za stranke u sporu. Ako, međutim, uzimajući u obzir rezultat preispitivanja, ishod postupka proizađe iz činjeničnog stanja na kojem se temelji odluka Općeg suda, Sud donosi konačnu odluku.

U slučajevima iz članka 256. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u nedostatku prijedloga za preispitivanje ili odluke za pokretanje postupka preispitivanja, odluke koje Opći sud donosi o pitanjima koja su mu podnesena proizvode učinke nakon isteka razdoblja koji su u tu svrhu propisani u drugom stavku članka 62. Ako se pokrene postupak preispitivanja, odluke koje podliježu postupku preispitivanja proizvode učinke nakon obavljenog postupka, osim ako Sud odluči drukčije. Ako Sud utvrdi da odluka Općeg suda utječe na jedinstvo i dosljednost prava Unije, odluka Suda o pitanju koje podliježe postupku preispitivanja zamjenjuje odluku Općeg suda.

GLAVA IV. a

SPECIJALIZIRANI SUDOVI

Članak 62.c

Odredbe o nadležnosti, sastavu, organizaciji i postupku svakog specijaliziranog suda osnovanog na temelju članka 257. Ugovora o funkcioniranju Europske unije nalaze se u Prilogu ovom Statutu.

GLAVA V.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 62.d

Prije podnošenja zahtjeva ili prijedloga za izmjenu ovog Statuta, Sud ili Komisija, ovisno o slučaju, provode opsežna savjetovanja.

Članak 63.

Poslovnici Suda i Općeg suda sadrže sve odredbe koje su potrebne za primjenu i, ako je potrebno, dopunu ovog Statuta.

Članak 64.

Pravila koja uređuju pitanje jezika koji se primjenjuju na Sudu Europske unije utvrđuju se uredbom koju Vijeće donosi odlučujući jednoglasno. Ta se uredba donosi na zahtjev Suda i nakon savjetovanja s Komisijom i Europskim parlamentom ili na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja sa Sudom i Europskim parlamentom.

Odredbe poslovnika Suda i poslovnika Općeg suda koje se odnose na uređivanje pitanja jezika vrijede sve dok se ne utvrde pravila. Odstupajući od članaka 253. i 254. Ugovora o funkcioniranju Europske unije te se odredbe mogu izmijeniti ili staviti izvan snage samo na temelju jednoglasne suglasnosti Vijeća.